

**MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING VO
HET RHEDENS**

**Vastgesteld: 12 juli 2016
Aanpassing: 12 maart 2020**

Inhoud

Inleiding.....	2
Definitie van kindermishandeling	3
Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	4
Stappenplan	4
De vijf stappen van de meldcode	5
Stap 1: Het in kaart brengen van signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en kindcheck.....	5
Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling Veilig Thuis.....	6
Stap 3: Een gesprek met de leerling en/of ouders	7
Stap 4: Het wegen van de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij twijfel altijd (opnieuw) raadplegen van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling Veilig Thuis.....	7
Stap 5: Beslissingen nemen over vervolgstappen: hulp organiseren en/of melden.....	8
Belangrijke telefoonnummers	9
Extra informatie	10

Inleiding

Professionals in de zorg, maatschappelijke ondersteuning en opvang, onderwijs en justitie zijn per 1 juli 2014 wettelijk verplicht om te beschikken over een meldcode waarmee zij in actie kunnen komen tegen huiselijk geweld en kindermishandeling.

De meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling heeft betrekking op alle vormen van geweld in de huiselijk situatie zoals bijvoorbeeld:

- Mishandeling
- Seksueel geweld
- Genitale verminking
- Eergerelateerd geweld
- Ouder(en)mishandeling

De meldcode heeft tot doel jeugdigen, die te maken hebben met geweld of mishandeling, eerder passende hulp te bieden, zodat een einde komt aan de (bedreigende) situatie. Hiertoe biedt de meldcode stappen en handvatten bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. De doelgroepen zijn zowel slachtoffers, getuigen en (vermoedelijke) daders.

In het kader van haar toezichthoudende taak zal de inspectie scholen op drie punten bevragen om te bepalen of zij voldoen aan hun plicht met betrekking tot de meldcode:

- Het beschikken over een meldcode
- De randvoorwaarden voor toepassing ervan
- De feitelijke toepassing van de meldcode

Door te werken met een meldcode blijft de beslissing om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling wel of niet te melden berusten bij de professional, in samenspraak met het OZS en OZC.

Binnen Het Rhedens worden de vijf stappen van de meldcode (verderop in dit document) gevolgd voor het handelen bij en het signaleren van vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Definitie van kindermishandeling

Kindermishandeling is het doen en laten van ouders, of anderen in soortgelijke positie ten opzichte van een kind, dat een ernstige aantasting of bedreiging vormt voor de veiligheid en het welzijn van het kind. Kindermishandeling betreft kinderen van 0-19 jaar.

Vormen van kindermishandeling:

- Lichamelijke mishandeling
- Lichamelijke verwaarlozing
- Psychische mishandeling
- Psychische verwaarlozing
- Seksueel misbruik
- Getuige van huiselijk geweld
- Meisjesbesnijdenis

Belangrijk: de combinatie kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling. De handelwijze bij huiselijk geweld is hetzelfde als bij kindermishandeling of een vermoeden daarvan.

Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De meldcode van Het Rhedens is gebaseerd op het basismodel van het Nederlands Jeugdinstituut. Het basismodel biedt een stappenplan voor medewerkers van Het Rhedens hoe te handelen bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Stappenplan:

Stap 1:

Het in kaart brengen van signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en kindcheck.

Stap 2:

Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling Veilig Thuis.

Stap 3:

Een gesprek met de leerling en/of de ouders.

Stap 4:

Het wegen van de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij twijfel altijd (opnieuw) raadplegen het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling Veilig Thuis.

Stap 5:

Beslissingen nemen over vervolgstappen: hulp organiseren en/of melden.

De vijf stappen van de meldcode

Stap 1: Het in kaart brengen van signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en kindcheck.

- Je maakt je zorgen om een kind en je vraagt je af of er sprake is van kindermishandeling.
- Observeer en noteer wat je waarneemt. Noem concrete waarneembare signalen (feiten), geen interpretaties.
- Indien je ernstige zorgen hebt wat betreft de voorwaarden rondom de veiligheid van het kind, dan eerst collegiale consultatie - anoniem - OZS, OZC, vaste contactpersoon Veilig Thuis (zie stap 2).
- Transparantie naar ouders. Ouders op de hoogte stellen van bevindingen d.m.v. een gesprek.
- Documenteer in leerlingvolgsysteem.

- *Indien de situatie acuut en onveilig is, direct naar stap 5!*

Mentoren en docenten komen in eerste instantie in actie wanneer er zorgen zijn om leerlingen. Vanwege minder continuïteit in het contact tussen leerling en mentor/docent, in vergelijking met het primair onderwijs, kost het vaak meer tijd en inspanning om adequaat te signaleren. Systematische leerlingbesprekingen (bijv. OZS, rapportgesprekken) zijn daarom een goede basis om alle signalen van docenten over leerlingen te ordenen en te bespreken. Uiteraard zijn die signalen dan te verbinden met reeds beschikbare informatie uit de overdracht met de voorgaande school en eventuele gegevens uit de intake. Als de ontwikkeling van de leerling anders loopt dan verwacht en gewenst, kunnen de mentor en docenten een gerichte aanpak afspreken. Vervolgens deelt men de signalen en voorgestelde aanpak met de leerling en zijn ouders.

Wanneer signalen wijzen op mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld, kunnen er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de leerling risico loopt bij het bespreken van de zorgen met zijn ouders. Dat is vooral aan de orde als er door de leerling rechtstreeks met de mentor of een docent is gesproken over een bedreigende thuissituatie. In zo'n geval gaat men snel over tot stap 2. Veel zorgsignalen zijn echter specifiek en kunnen naar een diversiteit van problematiek verwijzen. Dan dient het gesprek met de leerling en zijn ouders over het nader in kaart brengen van signalen te gaan. Op grond daarvan beoordeelt de mentor of er aanleiding is om vervolgstappen te zetten.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het Veilig Thuis.

- Het onderbouwde vermoeden wordt door de docent ingebracht in het interne onderwijs zorg steunpunt (OZS).
- Bespreek het vermoeden intern volgens eigen protocol.
- Win advies in bij Veilig Thuis (casus nog anoniem) via de ambulante hulpverlener van het OZS bij onze vaste contactpersoon Veilig Thuis (Anne Stolk).
- Stel gezamenlijk een plan van aanpak en vermeld daarin duidelijk de motieven die ten grondslag liggen aan het plan. Vraag indien nodig ondersteuning vanuit het OZC.
- Overweeg een registratie in de verwijsindex.
- Documenteer in leerlingvolgsysteem.

Als de verzamelde informatie het vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld ondersteunt, consulteert de mentor de zorgcoördinator van Het Rhedens. Binnen Het Rhedens zijn een orthopedagoog en schoolmaatschappelijk werker (smw-ers) aanwezig. Het Rhedens organiseert een intern zorgoverleg (OZS/OZC) waar men de signalen van docenten en mentoren bespreekt als ze tot ondersteuningsvragen leiden. Spilfunctionaris in dit overleg is de zorgcoördinator. Deze zit het overleg voor en de team/afdelingsleiders vertegenwoordigen de lijn. Andere schoolinterne zorgprofessionals en het schoolmaatschappelijk werk sluiten aan. Vanuit dit overleg zet men schoolinterne zorg in. Binnen dit overleg besluit men eventueel het Veilig thuis te consulteren over de vastgestelde zorgen. Ook bestaat hier de mogelijkheid om een risicomelding in de Verwijsindex (VIR) te doen. Want, als signalen niet direct zijn herkend binnen de schoolorganisatie of in het gesprek met de ouders, kunnen deze elders toch zijn opgevangen en tot 'niet plus gevoel' hebben geleid! Op deze manier komt er een verbinding met de VIR, zijn afzonderlijke signalen bij elkaar te brengen en bij een match is snel contact tussen OZS/OZC en externe instanties nodig. Het betrekken van leerling en ouders bij de zorgen, en de terugkoppeling naar degenen die het signaal inbrachten, zijn aandachtspunten bij de bespreking in het intern zorgoverleg.

Stap 3: Een gesprek met de leerling en/of ouders.

- Rekening houdende met de taxatie wat betreft de veiligheidsrisico's voor het betreffende kind, wordt het gesprek met de ouders en jongere georganiseerd en gevoerd in samenwerking met de ambulante hulpverlener van de school en/of de Veilig Thuis functionaris.
- Gesprek met ouders over de zorgen voor het kind.
- Respect voor beleving ouders, luisterend oor bieden.
- Veroordeel niet.
- Open en eerlijk.
- Uitgaan van positieve intenties van ouders.
- Gebruik je pedagogisch inzicht over de ontwikkeling van kinderen.
- Betrek ouders zoveel mogelijk bij de oplossing.
- Probeer toestemming te krijgen om overleg te voeren met derden.
- Registreer de afspraken en met wie je gesproken hebt.
- Documenteer in leerlingvolgsysteem.

Na de collegiale consultatie in het intern zorgteam en het eventuele advies van Veilig Thuis, bespreekt de mentor de signalen met de leerling en/of met de ouder(s). Afhankelijk van de situatie gezamenlijk of apart. Dit doet hij vaak samen met een andere schoolfunctionaris. In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren over de signalen, te vragen naar de thuissituatie en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van hun kind, zijn zorgen te verduidelijken, te ontcrachten of te bekrachtigen. Ook kan men toestemming vragen om een en ander in het OZS/OZC te bespreken. Op grond van de eerdere afweging kan het gesprek met de ouders achterwege blijven in verband met de veiligheid van het kind of die van anderen.

Stap 4: Het wege van de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij twijfel altijd (opnieuw) raadplegen van Veilig Thuis.

- Beoordeel de veiligheidssituatie en beantwoord de vijf afwegingsvragen, eventueel met Veilig Thuis.
- Beslissen welke hulp en maatregelen nodig zijn.
- Deze stappen zijn niet de verantwoordelijkheid van de leerkracht.
- Documenteer in leerlingvolgsysteem.

De volgende stap is dat de vijf vragen van het afwegingskader doorlopen worden en vandaar uit wordt er besloten welke vervolgstappen er genomen worden. De aard en de ernst van de signalen en het risico op kindermishandeling of huiselijk geweld weegt men zo nodig in het groot overleg multidisciplinair af. Vervolgens stelt men een afgestemde aanpak vast, gericht op ondersteuning van de leerling, de ouders en de school.

In het OZC is de hiervoor benodigde, specialistische hulp aanwezig. Zo nodig kan er extra onderzoek plaatsvinden, een diagnose gesteld worden en kan men het voorwerk voor indicaties voor jeugdzorg en/of speciaal onderwijs doen. Zo komt de speciale zorg van die instellingen op gang.

Doorloop het afwegingskader:

Afweging 1. Heb ik een vermoeden van / is er sprake van huiselijk geweld?

- Nee: Sluit af en leg vast in dossier
- Ja: Ga verder met afweging 2

Afweging 2. Heb ik een vermoeden van / is er sprake van acuter en/of structurele onveiligheid?

- Nee: Ga verder met afweging 3
- Ja: Meld bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.

Afweging 3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren?

- Nee: Meld bij Veilig Thuis.
- Ja: Ga verder met afweging 4.

Bij acute en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.

Afweging 4. Werken betrokkenen mee aan de geboden of georganiseerde hulp?

- Nee: Meld bij Veilig Thuis.
- Ja: Bied of organiseer hulp, ga verder met afweging 5.

Bij acute en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.

Afweging 5. Leidt deze hulp tot duurzame veiligheid?

- Nee: Meld (opnieuw) bij Veilig Thuis.
- Ja: Vervolg hulp met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen.

Stap 5: Beslissingen nemen over vervolgstappen: hulp organiseren en/of melden.

- Beslis n.a.v. de afwegingsvragen of melden noodzakelijk is of dat je hulpverlening moet organiseren.
- In geval van melding bij Veilig Thuis: ouders informeren van de melding; bespreken en advies Veilig Thuis. School volgt het advies van Veilig Thuis.
- Schakel eventueel de politie in.
- Organiseer (samen met ouders en leerling) en ketenpartners de hulp die nodig is.
- Stel gezamenlijk een plan van aanpak op en vermeld daarin duidelijk de motieven die ten grondslag liggen aan het plan. Vraag indien nodig ondersteuning vanuit het OZC.
- Volg de effecten van de ingezette hulp.
- Blijf de jongere en de ouders volgen.
- Documenteer in leerlingvolgsysteem.

Het OZS organiseert de noodzakelijke hulp en geeft handelingsadviezen aan de school. Daarnaast overleggen de deelnemers in het OZS of er gemeld wordt bij Veilig Thuis en zo ja, door welke OZS medewerker. Met Veilig Thuis bespreekt men wat het interne zorgteam na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kan doen om de betrokkenen tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. De verantwoordelijke schoolfunctionaris (schoolleider of zorgcoördinator) bespreekt met de ouders de uitkomst van de bespreking in het OZS.

Belangrijke telefoonnummers

Contactpersonen Het Rhedens De Tender

Naam	Functie	Telefoonnummer/mailadres
Lydia Dröge	Locatiedirecteur	0313 422 765 drogel@hetrhedens.nl
Beppie Boumans	Zorgcoördinator/orthopedagoog	0313 422 765 boumansb@hetrhedens.nl
Ellen van Laar	Vertrouwenspersoon	0313 422 765 laarev@hetrhedens.nl
Ben Pluimers	Vertrouwenspersoon	0313 422 765 pluimersb@hetrhedens.nl

Contactpersonen Het Rhedens Dieren

Naam	Functie	Telefoonnummer/mailadres
Marion Krabbenborg	Locatiedirecteur	0313 490 900 krabbenborgm@hetrhedens.nl
Esther Hillen – van der Spek	Zorgcoördinator	0313 490 900 hillene@hetrhedens.nl
Joan Fluyt	Vertrouwenspersoon	0313 490 900 fluytj@hetrhedens.nl
Remco van Delft	Vertrouwenspersoon	0313 490 900 delftrv@hetrhedens.nl
Susan Thijssen	Vertrouwenspersoon	0313 490 900 thijssens@hetrhedens.nl

Contactpersonen Het Rhedens Rozendaal

Naam	Functie	Telefoonnummer/mailadres
Clemy Oomens	Locatiedirecteur	026 364 68 45 oomensc@hetrhedens.nl
Donja Esselink	Zorgcoördinator	026 364 68 45 esselinkd@hetrhedens.nl
Mireille Boevink	Vertrouwenspersoon	026 364 68 45 boevinkm@hetrhedens.nl
Mike Sedee	Vertrouwenspersoon	026 364 68 45 sedeem@hetrhedens.nl

Externe contactpersonen

OZC Zutphen		0575 515 220 info@ozc-zutphen.nl
Stef te Koppele	Schakelklas OZC	0575 515 220 s.tekoppele@ozc-zutphen.nl
Jet Evers	Gezinsgeneralist Dieren/Tender	0575 515 220 j.evers@ozc-zutphen.nl
Evelien Scholten	Gezinsgeneralist Rozendaal	0575 515 220 E.Scholten@pactum.org
Kiki Rammelt	Schoolmaatschappelijk werk en contactpersoon gebiedsteam	06 316 409 92 k.rammelt@rijnstad.nl
Veilig Thuis	Advies en meldpunt huiselijk	0800 20 00

	geweld en kindermishandeling	
Meldpunt Loverboys	Regio Apeldoorn	0900 500 70 70
Meldpunt Jeugdprostitutie	Regio Apeldoorn	0900 500 70 70
Politie	Bij acute noodsituaties!	112
Politie	Als er geen spoed is	0900 88 44
Contactpersoon Politie	Berdien Ellenkamp (Rheden)	0900 88 44
Contactpersoon Politie	Harry Janssen (Doesburg)	0900 88 44
Contactpersoon Politie	Gerben Schubbers (Eerbeek)	0900 88 44
Contactpersoon Politie	Taco Oostvogel	0900 88 44

Extra informatie

Professionals

- www.meldcode.nl
- www.huiselijkgeweld.nl/dossiers
- www.meisjesbesnijdenis.nl
- www.pharos.nl
- www.eergerelateerdgeweld.info
- www.handelingsprotocol.nl
- <http://www.nji.nl/nl/Kennis/Kennis-Kindermishandeling>
- www.zorgoog.nl

Meldcode-app, deze is ontwikkeld door de rijksoverheid:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.guppiesinthedark.apps.vws>

Voor leerlingen

- www.kindertelefoon.nl
- www.watiseer.nl
- www.dekinderombudsman.nl
- www.drankjewel.nl
- www.mezzo.nl/jonge_mantelzorgers

➤ www.kindermishandeling.hetklokhuis